

บทที่ 6 การช่วยเหลือเด็ก

วัตถุประสงค์

- สามารถอธิบายคำจำกัดความของคำว่า เด็ก การทารุณกรรมเด็ก
- มีความรู้เกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดของเด็ก
- การช่วยเหลือเด็ก

ทบทวน

เฟรเดอริก

เหตุใดเด็กจึงเป็นผู้เปราะบาง

- ขนาดร่างกาย
- ขาดความสามารถในการดูแลตนเอง
- ขาดประสบการณ์ในชีวิต / การรับมือและการแก้ไขปัญหา
- ขาดวุฒิภาวะ
- ขาดความรู้

เด็กที่จัดอยู่ในกลุ่มเปราะบางเป็นพิเศษ

เด็กกำพร้า เด็กพิการ เด็กเร่ร่อน เด็กที่อยู่ในสถานะหัวหน้า
ครอบครัว คุณแม่วัยเด็ก วัยรุ่น เด็กที่ตกในสถานการณ์วิกฤติ

เด็กถูกคุกคาม

สถานการณ์ปกติ

การทารุณกรรมเด็ก

ภาวะถูกเนรเทศ

สถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก

การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก

การทารุณกรรมเด็ก

สิ่งแวดล้อมตึงเครียดสูงมีผลต่อ
ครอบครัว

(ขาด)โครงสร้าง
ทางสังคม/การ
คุ้มครองเด็ก

คนแปลกหน้าเพิ่มขึ้น:
เสี่ยงต่อการทำร้าย
เด็ก/แสวงหา
ผลประโยชน์

(ขาด) อาชีพ/การจ้างงาน
ของสมาชิกครอบครัว
เครียด/ดับช้อใจ/ท้อแท้
สิ้นหวัง

1 การทารุณกรรมเด็ก

- ทำร้ายร่างกาย
- ทารุณกรรมทางเพศ
- ใช้แรงงาน
- ความรุนแรงในครอบครัว
- การล่อลวง แสวงหาประโยชน์จากเด็ก
- ทอดทิ้ง ละเลย ไม่ตอบสนองความต้องการเบื้องต้นของเด็ก
- ให้เด็กใช้สารเสพติด

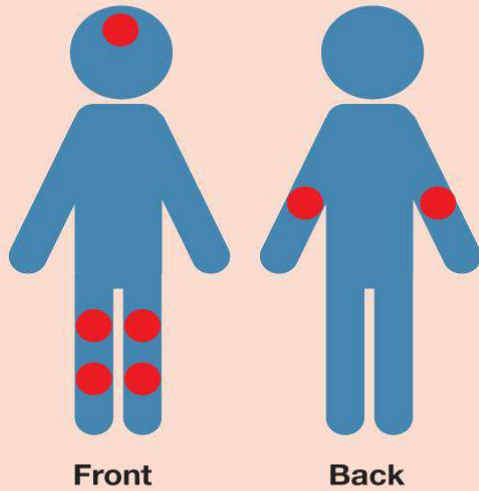
เด็กที่ได้รับการทารุณกรรมทุกคนเจ็บปวด...

- ปฏิกริยาตอบสนองแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุ, เพศ และพื้นฐานทางวัฒนธรรม
- พวกเขา มักพยายามเก็บไว้เป็นความลับ ไม่ยอมบอกเรื่องนี้กับใคร
- เริ่มมีอาการสะดุ้งตกใจง่าย

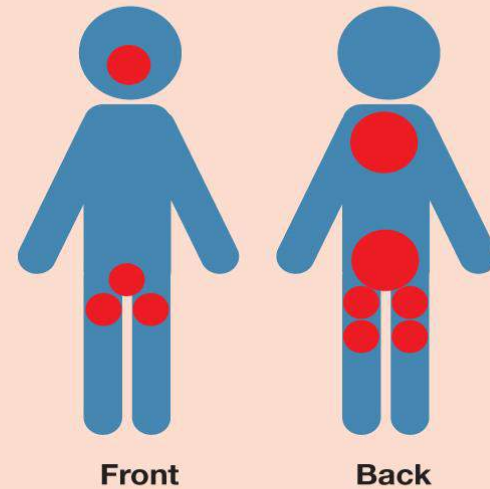

การสังเกตการทารุณกรรมเด็ก

การบาดเจ็บทั่วไป

การบาดเจ็บที่หน้าสงสัย

Canadian Red Cross: RespectED

2 ภาวะฉุกเฉิน : ภาพสะท้อนจากภัยพิบัติ

เหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดภาคใต้

นักเรียนโรงเรียน นครชนพัฒนา ต.เปาะเส็ง อ.เมืองยะลา ไปดูสภาพโรงเรียน หลังถูกคนร้ายลอบวางเพลิง ทำให้ห้องพักครูซึ่งใช้เป็นที่เก็บเอกสารถูกเผาอดด้วยความ สลดหดหู่

เพราะเหตุใดเด็กเปราะบางมากกว่าผู้ใหญ่ในสถานการณ์วิกฤติ?

- เสี่ยงต่อการทารุณกรรมและการแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ต.ย.เช่น ใช้เด็กให้"ได้มาซึ่งรายได้/สิ่งของ"
- การปฏิเสธ, การลดสถานะและการขู่เข็ญเด็กเกิดขึ้นได้ง่ายมากขึ้นในช่วงหลังเกิดภัยพิบัติ

ปฏิกิริยาของเด็กจากเหตุการณ์รุนแรง

เสียชีวิต

ต้นตระหนก

โศกเศร้า

ผลกระทบทางด้านจิตใจ

บาดแผล
ทางใจ

- กลัว ตื่นตระหนก
- สู้ไม่ได้ หนีไม่ได้ ช่วยตัวเองไม่ได้

สูญเสีย

- เศร้า
- ± โกรธแค้น

ปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดในแต่ละช่วงอายุ

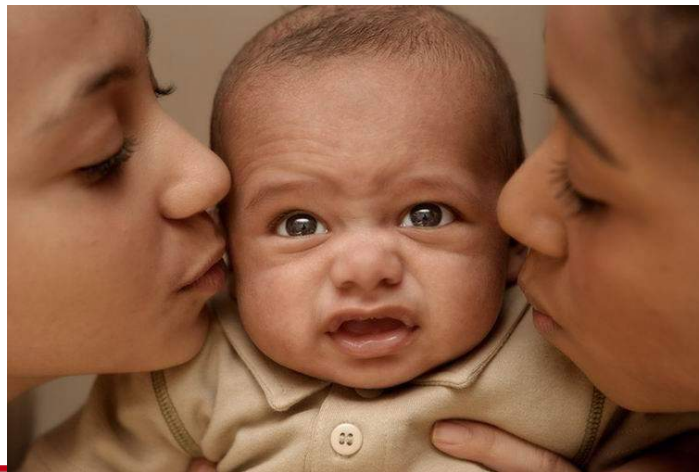
อายุ 0-2 ปี

- หงุดหงิดง่าย ร้องไห้งอแง แสดงอาการติดแม่หรือ
พฤติกรรมก้าวร้าว

อายุ 2-6 ปี

- กลัวการพลัดพราก ปฏิเสธ/ต่อต้าน หงุดหงิด โกรธง่าย
- พฤติกรรมกตถอย(ดูดนิ้ว ฉีртที่นอน กลัวที่มืด ดุดขวดนม)
- เล่นที่อาจเกี่ยวข้องกับลักษณะของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น,
- แยกตัวเอง กลายเป็นเงียบไม่พูดจา และหลบหลีก

เด็กวัยเรียน 6-11 ปี

- พฤติกรรมรบกวน โกรธง่าย มีเรื่องชกต่อย / ไม่มีสมาธิ ไม่ไปโรงเรียน
- พฤติกรรมกตถอย / เล่นบทบาทเป็นผู้ช่วยชีวิต
- กลัว ฝันร้าย มีปัญหาการนอน
- หลีกเลียง กอยห่าง
- อาการทางกาย
- หมกหมุ่นกับรายละเอียดของเหตุการณ์

อายุ 11-18 ปี

- ตอบสนองคล้ายคลึงกับปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ใหญ่
- ฉุนเฉียว/ดัดจริตใจ เกรี้ยว/กลัว ฝันร้าย
- การปฏิเสธกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่เรียน/ ก้าวร้าว
- แยกตัว ไม่สนใจใคร เก็บกด
- พฤติกรรมเสี่ยง: ขับรถประมาท/ดื่มเหล้า ฯลฯ
- อาจพยายามฆ่าตัวตาย

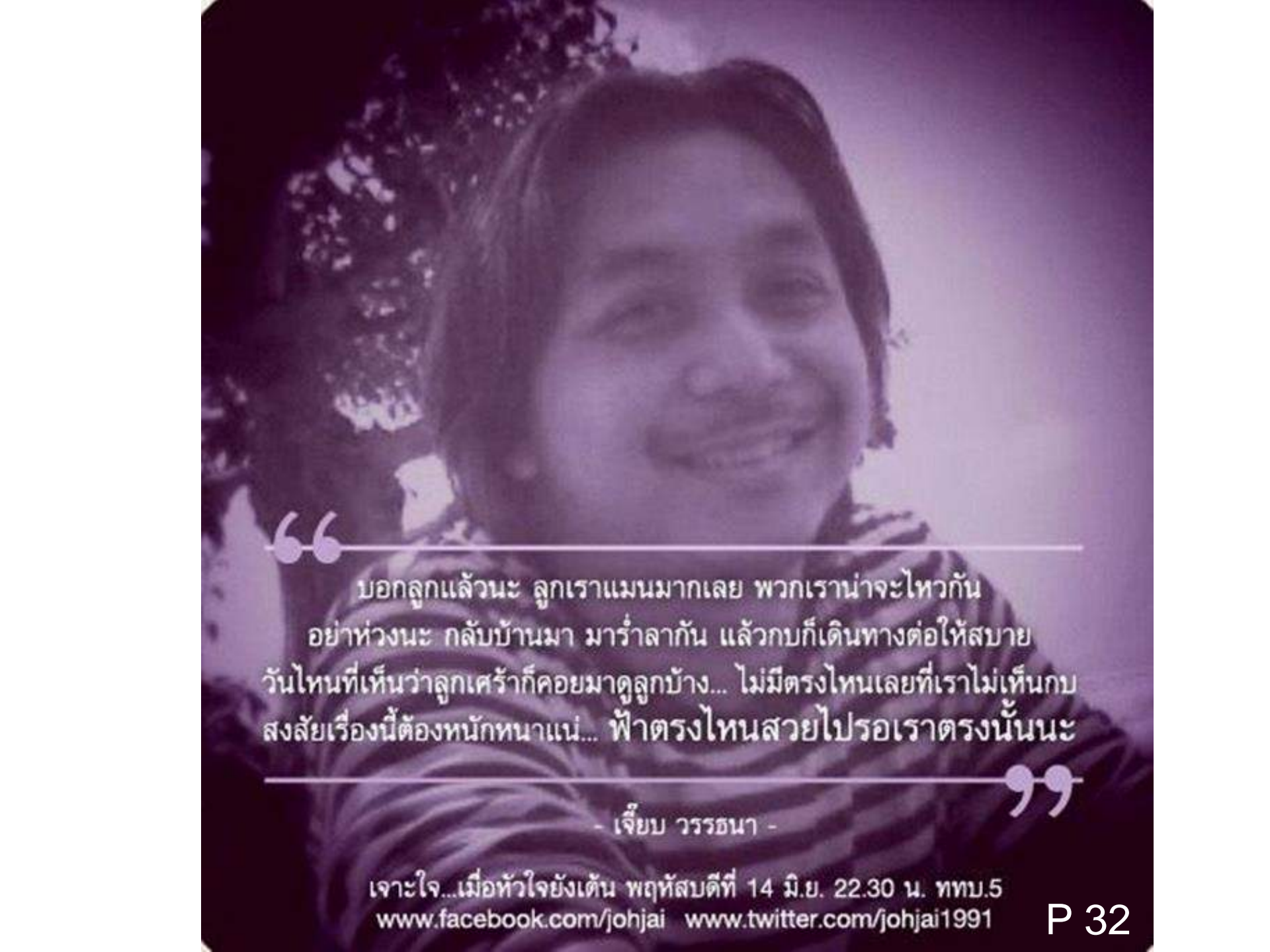
เด็กและวัยรุ่น: ข้อสรุปพื้นฐาน

- ปฏิกริยาของเด็กมีอิทธิพลจาก
ปฏิกริยาของผู้ใหญ่ในชีวิต
- ตัวชี้วัดความไม่สบายใจที่พบ
บ่อยคือการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม

ตัวอย่าง : คิดถึงน้อง

เด็กหญิงวัย 10 ปี สูญเสียน้องสาวที่น่ารักไปพร้อมกับผู้เสียชีวิตจำนวนมากในเหตุการณ์พายุน้ำทึบ เด็กหญิงมักนอนไม่หลับ มักเดินไปมาอย่างไร้จุดหมาย เวลาเข้านอนแม่จะห่มผ้าให้ก็ไม่ยอม เพราะเวลานอนจะห่มผ้าผืนเดียวกับน้อง เด็กหญิงคิดถึงน้อง มักฝันร้าย และตกใจตื่น ร้องตะโกนปลุกแม่ว่า “แม่! ตื่นๆ น้ำขึ้นแล้ว” เวลากินข้าวก็จะเรียกน้องกินข้าวราวกับน้องยังมีชีวิตอยู่

“
บอกลูกแล้วนะ ลูกเราแมนมากเลย พวกเราน่าจะไหวกัน
อย่าห่วงนะ กลับบ้านมา มาร่ำลากัน แล้วเราก็เดินทางต่อให้สบาย
วันไหนที่เห็นว่าลูกเศร้าก็คอยมาดูแลลูกบ้าง... ไม่มีตรงไหนเลยที่เราไม่เห็นกับ
สงสัยเรื่องนี้ต้องหนักหนาแน่... พี่ตรงไหนสวยไปรอเราตรงนั้นนะ
”

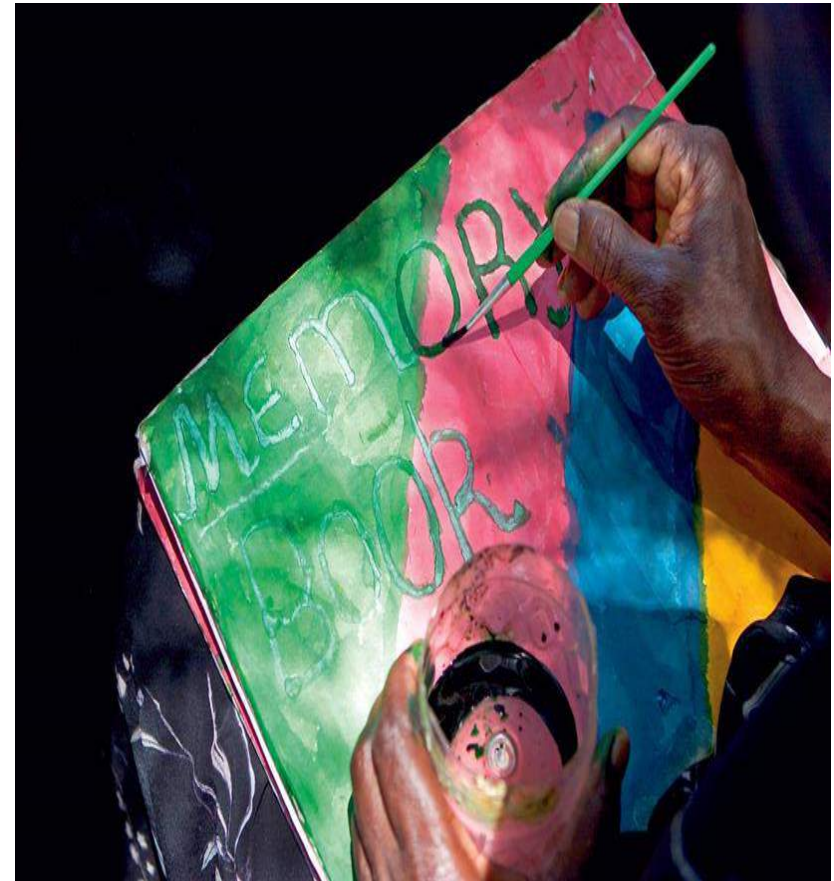
- เจียบ วรรณนา -

เจาะใจ...เมื่อหัวใจยังเต้น พฤษศบตีที่ 14 มิ.ย. 22.30 น. ททบ.5
www.facebook.com/johjai www.twitter.com/johjai1991

ปัจจัยสำคัญสำหรับการจัดการความเครียด

คุณลักษณะส่วนบุคคล
สามารถมีอิทธิพลต่อวิธีจัดการ
ความเครียด ของเด็ก ได้แก่

- สภาพครอบครัว
- โรงเรียน
- การใช้เวลาว่าง
- เพื่อน

การช่วยเหลือเด็ก

ยึดประโยชน์สูงสุดของเด็ก

- ปกป้องเด็กจากอันตรายและการเผชิญเหตุรุนแรงในอนาคต ช่วยให้เด็กรู้สึกปลอดภัย
- ค้นหาเด็กที่มีปฏิกิริยาความเครียด
- อธิบายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ให้กำลังใจและการสนับสนุนทั้งด้วยวาจาและท่าทาง

กิจกรรมกลุ่ม

ท่านปฏิบัติงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง จาก
สถานการณ์มหาอุทกภัย เด็กกำพร้าคนหนึ่งในศูนย์ฯ กระซิบบอก
ท่านว่ามีจิตอาสาที่เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชนที่มา
ช่วยเหลือกิจกรรมในศูนย์พักพิงเป็นประจำ ชมชู้เด็ก และมัก
สัมผัสร่างกายเด็กในลักษณะล่วงเกินทางเพศบ่อยๆ ท่านจะทำ
อย่างไร เขียนอธิบายในฟลิปชาร์ต

ให้เวลาดูมละ 5 นาที

การดำเนินการช่วยเหลือเด็ก (1)

- สังเกตเด็ก (มีปฏิกิริยา
จากความเครียด/
โศกเศร้า ??)
- จัดทำทะเบียนและ
เอกสารข้อมูลสำคัญที่
เกี่ยวกับเด็กในภาวะ
ฉุกเฉินที่มีเด็กจำนวน

การดำเนินการช่วยเหลือเด็ก (2)

- เชื้อสิ่งที่เด็กบอกเล่า หรือหวาดกลัวใครเป็นพิเศษ
- ช่วยเหลือเด็กในการจัดการภาวะทางอารมณ์ การสื่อสารแบบ ประคับประคอง

การดำเนินการช่วยเหลือเด็ก (3)

- ให้การดูแลเด็กเป็นพิเศษ
หลังประสบเหตุการณ์
วิกฤติ
- ดูแลให้เด็กดำเนินชีวิต
ปกติ ตามกิจวัตร
ประจำวัน

ทบทวน

- เลือกประเด็นที่ท่านเห็นว่าสำคัญที่สุด 3 ประเด็น
ของบทเรียนนี้

ขอบคุณ
ค่ะ